

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 1967/2022
15.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у правној ствари тужиоца 1. „Nuba Net“ ДОО Београд у стечају, чији је пуномоћник Радован Грубичић, адвокат из ...; 2. АА ДД Република ..., ..., чији је пуномоћник Душан Теодосијевић, адвокат из ..., против тужених 1. „ББ“ ДД Република ..., ..., чији је пуномоћник Јован Ђорђевић Сјерић, адвокат из ...; 2. Стечајна маса „Терго Телеком“ ДОО Београд, у стечају, ради утврђења и побијања правне радње стечајног дужника, вредност предмета спора 51.610.232,24 динара, одлучујући о ревизији пуномоћника првотуженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 4638/21 од 01.06.2022. године, у седници већа одржаној дана 15.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија првотуженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 4638/21 од 01.06.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев друготужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка, као неоснован.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 1950/2019 од 09.02.2021. године, у ставу један утврђено је да су без правног дејства према друготуженом Стечајна маса „Терго Телеком“ ДОО Београд (Нови Београд) – у стечају: изјава о јемству од 01.08.2014. године издата од стране стечајног дужника „Терго Телеком“ ДОО у стечају Београд, којом се исти у својству јемца – платца обавезао да ће на први позив првотуженог „ББ“ ДД извршити доспеле обавезе дужника према првотуженом из уговора о зајму П-2-1/13 од 29.01.2013. године и Анекса 1-3 на исти, закљученог између првотуженог као зајмодавца друштва „ВВ“ ДОО као зајмопримца и друштва „ГГ“ ДОО као јемца – платца и залогодавца и изјава о јемству од 01.08.2014. године издата од стране стечајног дужника „Терго Телеком“ ДОО у стечају Београд којом се исти у својству јемца – платца обавезао да ће на први позив првотуженог „ББ“ ДД извршити доспеле обавезе дужника према првотуженом из договора РД-22-12/13 о плаћању обавеза од 23.12.2013. године, закљученог између првотуженог као закуподавца, Друштва „ДД“ ДОО као закупца и ЂЂ као јемца – платца. У ставу два констатовано је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 4638/21 од 01.06.2022. године, у ставу један, одбијена је, као неоснована, жалба првотуженог и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П 1950/2019 од 09.12.2021. године. У ставу два обавезан је тужени да тужиоцу првог реда накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 46.672,00 динара, а у ставу три да тужиоцу другог реда накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 46.672,00 динара.

Против правноснажне пресуде Привредног апелационог суда Пж 4638/21 од 01.06.2022. године, првотужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Друготужилац је доставио одговор на ревизију у којем је оспорио наводе ревидента.

Врховни касациони суд је испитао дозвољеност ревизије применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20) и установио да је ревизија првотуженог неоснована.

У доношењу другостепене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревидент се уопштено позива на битне повреде одредаба парничног поступка пред другостепеним судом, не наводћи исте, па су ови наводи без утицаја на правилност другостепене одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, првотужени „ББ“ ДД Република ..., ... и „Терго Телеком“ ДОО Београд закључили су два уговора о јемству од 01.08.2014. године. Из садржине првог уговора о јемству произлази да је првотужени закључио уговор о зајму број .../... од 29.01.2013. године на основу којег је као зајмодавац позајмио износ од 270.000 евра предузећу „ВВ“ ДОО из ... као зајмопримцу за који је дуг јемчило предузеће „ГГ“ ДОО као јемац – платац и залогодавац. Наведеним уговором јемац „Терго Телеком“ ДОО Београд потврдио је да је упознат са обавезом дужника према првотуженом по основу уговора о зајму, јемчећи првотуженом да ће дужник правилно, благовремено и у целости испунити све своје обавезе из уговора о зајму и неопозиво и безусловно се обавезао да ће у својству јемца – платца на први позив првотуженог платити сваки износ који не буде платио дужник из уговора о зајму од 29.01.2013. године. Према другом уговору о јемству, „Терго Телеком“ ДОО Београд обавезао се да ће у својству јемца – платца, на први позив првотуженог платити сваки износ који не буде платио дужник из договора број ...-...-.../... о плаћању обавеза, који је првотужени као поверилац закључио са предузећем „ДД“ ДОО у својству закупца и ЂЂ у својству јемца – платца. Утврђено је да је „Терго Телеком“ ДОО Београд пре отварања стечајног поступка био у блокади од 18.06.2014. године до 07.05.2014. године као и да је поступак стечаја над истим отворен решењем Привредног суда у Београду Ст 121/2015 од 05.05.2015. године у току кога је „Терго Телеком“ ДОО Београд продат као правно лице, а поступак је настављен према стечајној маси, друготуженом. Првотуженом је условно признато необезбеђено потраживање у износу од 51.610.232,40 динара. Тужиоци су оспорили потраживање првотуженог на испитном рочишту у целости и упућени су да покрену парнични поступак.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је става, да је уговор о јемству правни посао без накнаде, у смислу члана 124. Закона о стечају, осим у случају када поверилац по уговору о јемству докаже да је јемац добио накнаду, другу имовинску корист или противвредност за јемчење. Првостепени суд налази да је на првотуженом био терет доказивања да је „Терго Телеком“ ДОО као давалац јемства имао конкретне користи од давања изјаве о јемству што је у конкретном случају изостало, па је реч о располагању стечајног дужника без накнаде, предузето у року од пет година од дана покретања стечаја, којим се оштећују повериоци. Првостепени суд налази да су у конкретном случају испуњени и посебни услови за побијање правних радњи стечајног дужника предвиђени чланом 123. став 1. Закона о стечају, с обзиром да су тужиоци доставили доказ да је у тренутку давања изјаве о јемству правни претходник друготуженог био у тешком економском стању, односно у блокади рачуна када се у конкретном случају постајање намере оштећења поверилаца не мора посебно доказивати.

Привредни апелациони суд је потврдио наведену пресуду, налазећи да се уговор о јемству не може сматрати уговором без накнаде, јер се у привреди прихвата супротна претпоставка према којој је јемство по правилну теретни правни посао, преузет у циљу стицања директне или индиректне добити за јемца. Свој став потврђује одредбом члана 1013. Закона о облигационим односима, јер јемац који испуни обавезу главног дужника може захтевати од дужника да му накнади све што је исплатио за његов рачун, па се из тих разлога не може побијати као правни посао без накнаде или уз незнатну накнаду. Другостепени суд налази да су се у конкретном случају стекли услови за побијање правних радњи стечајног дужника у складу са одредбом члана 123. став 2. Закона о стечају. Ово са разлога јер је правни претходник друготуженог, „Терго Телеком“ ДОО, јемчио првотуженом за обавезе зајмопримца „ВВ“ ДОО ... по уговору о кредиту ...-...-.../... од 29.01.2013. године, које је повезано лице са стечајним дужником као и за обавезе предузећем „ДД“ ДОО ... по Договору ...-...-.../... од 23.12.2013. године, који се у економском смислу може изједначити са уговором о зајму, при чему је „ДД“ повезано лице са стечајним дужником. Другостепени суд је утврдио из приложеног превода са сајта Агенције Републике Словеније за јавно-правне евиденције и услуге, да је оснивач „ВВ“ ДОО ... ЕЕ ДОО ..., а да су директори ЂЂ и ЖЖ уједно оснивачи правног лица ЕЕ ДОО ... и директори „ВВ“ ДОО ... као и да је према подацима са сајта Агенције за привредне регистре, између осталих, оснивач „Терго Телеком“ ДОО предузеће ЕЕ ДОО ... са 89% удела. Како је правни претходник друготуженог над којим је отворен стечајни поступак решењем Привредног суда у Београду Ст 121/2015 од 05.05.2015. године, јемчио уговорима о јемству од 01.08.2014.године за обавезе правних лица по основу уговора о зајму односно за посао који се у економском смислу може уподобити са зајмом, која су повезана са стечајним дужником, другостепени суд је потврдио првостепену одлуку.

Ценећи наводе првотуженог као ревидента, Врховни касациони суд налази да су исти неосновани и да је другостепени суд на утврђено чињенично стање правилно применио материјално право.

Одредбом члана 123. став 2. Закона о стечају („Службени гласник Републике Србије“ број 104/2009, 99/2011 – др. Закон, 71/2012 – одлука УС и 83/2014) предвиђено је да обезбеђење које је стечајни дужник дао за зајам, односно друге правне радње које

у економском погледу одговарају одобрењу зајмова, лицу повезаном са стечајним дужником у смислу Закона о стечају, осим лицу које се у оквиру своје редовне делатности бави давањем кредита или зајмова, у тренутку када је било трајније неспособно за плаћање у смислу овог закона, или у року од годину дана пре дана отварања стечајног поступка над друштвом, не производи правно дејство у поступку стечаја над друштвом.

Применом наведене одредбе произлази да је необорива претпоставка да је стечајни дужник извршио правну радњу намерног оштећења повериоца ако је у последњој години пре отварања стечаја дао обезбеђење за зајам или за посао који се у економском смислу може уподобити са зајмом, свом повезаном лицу из круга лица прописаног одредбама члана 125. Закона о стечају.

Према утврђеном чињеничном стању, првотужени је као зајмодавац закључио уговор о зајму са зајмопримцем предузећем „ВВ“ ДОО ... од 29.01.2013. године за износ од 272.000,00 евра, по коме је за обавезе зајмопримца јемчио правни претходник друготуженог „Терго Телеком“ ДОО изјавом о јемству од 01.08.2014. године. По Договору Д 22-12/13 од 23.12.2013. године, дужник „...“ ДОО ... био је у обавези да исплати дуг првотуженом у износу од 118.104,10 евра у 50 рата почев од 27.01.2013. године до 05.12.2014. године, за који је јемчио правни претходник друготуженог „Терго Телеком“ ДОО изјавом о јемству од 01.08.2014. године.

Како је оснивач дужника „ВВ“ ДОО ... зајмопримца по основу уговора о зајму од 23.12.2013. године и „ДД“ ДОО ... дужника по Договору Д 22/13 од 23.12.2013. године, ЕЕ ДОО ..., који је уједно и један од оснивача „Терго Телеком“ ДОО који је јемчио за њихове обавезе према првотуженом као повериоцу, произлази да је јемство дато за зајам односно за посао који у економском погледу одговара одобрењу зајма, лицима која су у смислу члана 125. Закона о стечају, повезана са „Терго Телеком“ ДОО над којим је отворен стечајни поступак 05.05.2015. године и који је продат као правно лице, па је према истом обустављен стечајни поступак, а настављен у односу на друготуженог стечајну масу „Терго Телекома“ ДОО. Следом наведеног, правилан је закључак другостепеног суда да тако дато обезбеђење односно предузете правне радње изјаве о јемству, не производи правно дејство према стечајној маси. У случају испуњења наведеног посебног услова из члана 123. став 2. Закона о стечају, питање постојање намере стечајног дужника за оштећење једног или више поверилаца, као и постојање сазнања сауговорача стечајног дужника за намеру оштећења, не поставља као услов примене наведене одредбе, јер је необорива претпоставка да је у овом случају стечајни дужник извршио правну радњу намерног оштећења поверилаца. Сходно томе, без утицаја је ревизијски навод о погрешном ставу првостепеног суда да је уговор о јемству уговор без накнаде и да од оцене јемства као правног посла зависи оцена основаности захтева за побијање радњи стечајног дужника.

Такође су неосновани ревизијски наводи да је другостепени суд погрешно применио материјално право што није применио рок од 6 месеци за побијање правних радњи стечајног дужника из одредбе члана 122. став 1. Закона о стечају, будући да је наведеном одредбом регулисано непосредно оштећење поверилаца које представља посебан правни основ за побијање правне радње, а у конкретном случају испуњени су услови за побијање правне радње стечајног дужника на основу одредбе члана 123. став

2. Закона о стечају, које регулише намерно оштећење поверилаца, будући да је иста предузета у року од годину дана пре отварања стечаја.

С обзиром на наведено, ревизијски суд је применом члана 414. ЗПП одлучио као у изреци пресуде. Применом члана 154. ЗПП и 155. ЗПП, друготужиоцу нису досуђени трошкови одговора на ревизију, јер исти нису били потребни у ревизијском поступку.

**Председник већа-судија,
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић